

બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ સંસ્થા

બાળ સત્સંગ પરીક્ષા કાર્યાલય

સત્સંગ વિહાર - ૩ : પ્રેક્ટિસ પેપર - ૧

જવાબપત્ર - ૧

સમય : ૨ કલાક

કુલ ગુણ : ૧૦૦

પ્ર.૧ સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ચોરસ ખાનામાં જવાબ નંબર લખો.

[૫૦]

૧. કર્મનો સિદ્ધાંત, પુનર્જન્મ, અવતારવાદ તથા મૂર્તિપૂજાની માન્યતા ઉપરાંત કયો સબંધ હિન્દુધર્મમાં અગત્યનો ભાગ ભજવે છે.

(૧) મા-દિકરો (૨) ગુરુ-શિષ્ય (૩) માલિક-નોકર

૧. ૨

૨. વ્યાસજીએ હિન્દુધર્મ પ્રમાણે જીવનનો ધ્યેય શું કહ્યો?

(૧) કર્મ, પુનર્જન્મ, અવતારવાદ તથા મૂર્તિપૂજામાં માનવું
(૨) શાસ્ત્રોનો અભ્યાસ કરવો (૩) ભગવાનને પામવા

૨. ૩

૩. સત્યકામ જાબાલીના ગુરુનું નામ શું હતું ?

(૧) ગૌતમ (૨) વ્યાસજી (૩) બેમાંથી કોઈ નહીં

૩. ૩

૪. જીવનની સફળતા માટે કયા ચાર ધ્યેય કે પુરુષાર્થ સિદ્ધ કરવા જોઈએ?

(૧) ધર્મ, જ્ઞાન, વૈરાગ્ય, મોક્ષ (૨) ધર્મ, અર્થ, જ્ઞાન, મોક્ષ

૪. ૩

(૩) ધર્મ, અર્થ, કામ, મોક્ષ

૫. ઘનશ્યામ મોટા થઈને શું બનશે ? તે પરીક્ષા કરવા ધર્મદેવે પાટલા ઉપર કઈ ત્રણ વસ્તુઓ મૂકી?

(૧) કટાર, સોનાનો નેકલેસ, ભગવાનની મૂર્તિ

૫. ૩

(૨) ઢાલ, સોનામહોર, ભગવાનની મૂર્તિ

(૩) કટાર, સોનામહોર, ધર્મશાસ્ત્ર

૬. “આ પટેલો સત્સંગી થયા તેથી અમારો ઇંદો ઘટી ગયો.” આ વાક્ય કોણ બોલે છે?

(૧) વેપારીઓ (૨) ભવાયા (૩) બાવાઓ

૬. ૨

૭. મહારાજે નાજા જોગીઆની પ્રાર્થના ક્યાં સાંભળી ?

(૧) ૨૫૦ કિ.મી. દૂર વીસનગરમાં (૨) ૨૫૦ કિ.મી. દૂર વડતાલમાં

૭. ૧

(૩) ૨૦૦ કિ.મી. દૂર વડોદરામાં

૮. પાંચ અનાદિ તત્ત્વો કયા છે ?

(૧) ધર્મ, જ્ઞાન, કાળ, અર્થ, મોક્ષ (૨) ધર્મ, કાળ, જ્ઞાન, વૈરાગ્ય, ભક્તિ

૮. ૩

(૩) જીવ, ઈશ્વર, માયા, બ્રહ્મ, પરબ્રહ્મ

૯. પ્રાણવલ્લભ ક્યાંના હતા ?

(૧) ગોંડલના (૨) અમદાવાદના (૩) સારંગપુરના

૯. ૨

૧૦. ભગવાન સ્વામિનારાયણ આપણને તેમના ધામમાં લઈ જાય તે માટે શું કરવું જોઈએ ?

(૧) દુર્ગમ પહાડ ચડવા જોઈએ (૨) જંગલમાં રહેવું (૩) ભગવાનનું શરણું લેવું.

૧૦. ૩

૧૧. કયા ગામમાં મહારાજે કૂલદોલનો ઉત્સવ કર્યો?
 (૧) વરતાલ (૨) જુનાગઢ (૩) કનકોટ ૧૧. ૧
૧૨. કયા હરિભક્ત તીર્થોમાં ફરીને જૂનાગઢ આવ્યાં ત્યાં તેમણે શુદ્ધ ઉપાસના બોધ?
 (૧) કર્ણાશંકર (૨) ગિરધરભાઈ (૩) કલ્યાણભાઈ ૧૧. ૧
૧૩. ગુણાતીતાનંદ સ્વામી ધામમાં પધાર્યા ત્યારે તેમની ઉંમર કેટલી હતી?
 (૧) ૮૭ વર્ષ (૨) ૮૬ વર્ષ (૩) ૮૨ વર્ષ ૧૩. ૩
૧૪. શંભુની ઉંમર કેટલી હતી ?
 (૧) ૨ વર્ષ (૨) ૩ માસ (૩) ૪ વર્ષ ૧૪. ૩
૧૫. તા. ૧૦-૧૨-૧૯૯૩ના રોજ સ્વામીશ્રી ટ્રેનમાં ક્યાં જતા હતા ?
 (૧) જુનાગઢથી વરતાલ જતા હતા (૨) આણંદથી મુંબઈ જતા હતા. ૧૫. ૨
 (૩) મહુવાથી વરતાલ જતા હતા.
૧૬. હરિદાસે સ્વામીને શું લાવવાની ખાતરી આપી?
 (૧) તેમના પિતાને (૨) બાપાની સેવા કરેલી તે સાધુને ૧૬. ૩
 (૩) જે સાધુએ સ્ત્રી અને ધનનો ત્યાગ કર્યો છે તેને
૧૭. શંભુએ સ્વામીબાપાને શું કહ્યું?
 (૧) તેમને આશિર્વાદ આપે (૨) તેના ગામમાં મંદિર બનાવે ૧૭. ૩
 (૩) બાપા! મારા ઘરે આવશો
૧૮. મલાવ ગામમાં સ્વામીની મોટર કેટલા વાગે પહોંચી?
 (૧) ૮ વાગ્યે (૨) ૧૦ વાગ્યે (૩) ૯ વાગ્યે ૧૮. ૨
૧૯. કયા શહેરમાં સ્વામીશ્રીને મોજડી પહેરવામાં અવળસવળ થઈ હતી?
 (૧) ફીલાડેલ્ફીઆ (૨) વરતાલ (૩) મલાવ ૧૯. ૧
૨૦. આદર્શ સત્સંગીની દિનચર્યા કયા ગ્રંથમાં શીખવાડવામાં આવે છે ?
 (૧) વચનામૃત (૨) શિક્ષાપત્રી (૩) રામાયણ ૨૦. ૨
૨૧. કયા વચનામૃતમાં શ્રીજી મહારાજે કહ્યું છે : “જે સારો (આખો) દિવસ પ્રવૃત્તિ માર્ગમાં રહીને ગમે તેવી ક્રિયા કરી હોય ને ભગવાનનું ભજન કરવા બેસે તે સમે ઘડી કે અર્ધી ઘડી એકાગ્ર થઈને ભજનમાં બેસાય તો સમગ્ર (દિવસનાં બધાં) પાપ બળીને ભસ્મ થઈ જાય છે.”
 (૧) ગઢડા મધ્ય - ૬૨ (૨) ગઢડા મધ્ય - ૬૮ (૩) ગઢડા મધ્ય - ૫૬ ૨૧. ૧
૨૨. ઘરસભા કરવાથી આપણું ઘર કેવું બને છે ?
 (૧) શાળા જેવું (૨) બંગલો જેવું (૩) મંદિર જેવું ૨૨. ૩
૨૩. ભરવાડની પત્નીએ બંને સત્સંગીઓને દાનમાં આપેલી ગાયોને પાછી તેમના ઝોકમાં બોલાવીને શું કર્યું ?
 (૧) ગાયોનું પૂજન કરી પ્રેમથી તેમના કપાળે અને બરડે હાથ ફેરવ્યો. ૨૩. ૧
 (૨) આરતી ઉતારવા (૩) તેમને દોહવા
૨૪. ગોપાળાનંદ સ્વામીની કયા સાંભળવા સદાશિવભાઈ કેટલા દિવસ રોકાયા?
 (૧) ૧૧ (૨) ૩ (૩) ૭ ૨૪. ૩

૨૫. આપણે કેવું અન્ન ખાવું જોઈએ ?
 (૧) પ્રસાદીય અન્ન (૨) હોટલમાંથી લાવેલું (૩) બંને વિકલ્પ ૨૫. ૧
૨૬. ડુંગરભક્ત કુટુંબીજનો સાથે કયા ગામે લગ્નપ્રસંગે ગયા હતા ?
 (૧) જૂનાગઢ (૨) અનિર્દેશ (૩) કરમસદ ૨૬. ૩
૨૭. અક્ષર ઓરડીમાં મહારાજે પોતાની સાથે કોની પથારી કરાવી ?
 (૧) દાદાખાચર (૨) હીરાદાસ (૩) પ્રેમાનંદ સ્વામી ૨૭. ૨
૨૮. કયા મંદિર આગળ બાવાઓએ હીરાદાસ માર્યા ?
 (૧) હનુમાન મંદિર (૨) શિવ મંદિર (૩) રામજી મંદિર ૨૮. ૩
૨૯. ગઢડા પરત આવીને હીરાદાસે મહારાજને શું કહ્યું ?
 (૧) મારા જીવમાંથી આપના સ્વરૂપનો નિશ્ચય કાઢી નાંખો કાં તો મને સત્સંગમાં પાછો સ્વીકારો.
 (૨) બાવાઓએ મને ખૂબ માર માર્યો છે તો મને સાજો કરો.
 (૩) કૃપા કરીને તમે અમારા નિયમ સરળ બનાવો. ૨૯. ૧
૩૦. જ્યારે માતા-પિતા સાથે લગ્નમાં ગયા અને એકાદશીનો ઉપવાસ કર્યો હતો. ત્યારે ડુંગર ભગતની ઉંમર કેટલા વર્ષની હતી ?
 (૧) ૭ વર્ષ (૨) ૯ વર્ષ (૩) ૬ વર્ષ ૩૦. ૩
૩૧. કૂતરું ક્યાં મળ કરી ગયું ?
 (૧) બધા જ્યાં બેસતા તે સ્થળે (૨) જ્યાં પ્રસાદ વહેંચાતો હતો ત્યાં (૩) મહારાજ સભા કરવાના હતા તે ઓટલા ઉપર ૩૧. ૩
૩૨. શેના વડે ઉંકા ખાયરે કૂતરાનું મળ સાફ કર્યું ?
 (૧) તેમના હાથ વડે (૨) સાવરણે અને પાણી વડે (૩) તેમના પગથી લાત મારીને ૩૨. ૨
૩૩. સંવત ૧૯૧૨માં ગુણાતીતાનંદ સ્વામી આચાર્ય રઘુવીરજી મહારાજ સાથે કયા ગામે ગયા હતા ?
 (૧) જૂનાગઢ (૨) અટલાદરા (૩) આણંદ ૩૩. ૩
૩૪. ગુણાતીતાનંદ સ્વામી જૂનાગઢમાં કેટલા વર્ષ રહ્યા ?
 (૧) ૩૦ (૨) ૩૨ (૩) ૪૦ ૩૪. ૩
૩૫. સ્વામીની વાતોના મુખ્ય ગ્રંથમાં કુલ કેટલા પ્રકરણ છે ?
 (૧) ૭ (૨) ૫ (૩) ૧૫ ૩૫. ૧
૩૬. સ્વામીની વાતો કયા ગ્રંથનું શ્રેષ્ઠ ભાષ્ય છે ?
 (૧) ક્રિકેટ (૨) ભગવદ ગીતા (૩) વચનામૃત ૩૬. ૩
૩૭. કયા ગામમાં કરવેરો ઉઘરાવવા અંગ્રેજ અમલદારની નિમણૂક થઈ હતી ?
 (૧) જામનગર (૨) તીથલ (૩) અમદાવાદ ૩૭. ૧
૩૮. હોળીસંગ અને ઘડકોટ ગામમાં ઓફિસર શું જોઈને રાજી થયા ?
 (૧) તેમણે સ્વચ્છ કપડાંમાં ખેડૂતોને જોઈને (૨) તેઓ ત્યાં ખૂબ પૈસા જીત્યા (૩) તેઓને નોકરીમાં બઢતી મળી ૩૮. ૧

૩૯. પ્રભાતિયા એટલે શું ?
 (૧) રાત્રી ગાન (૨) સવારનું ગાન (૩) અંગ્રેજી ગાન ૩૯.
૪૦. નીલકંઠ વર્ણોએ ભારતભરમાં કેટલા વર્ષ વિચરણ કર્યું ?
 (૧) ૯ વર્ષ ૧ માસ ૨૧ દિવસ (૨) ૭ વર્ષ ૧ માસ ૧૧ દિવસ ૪૦.
 (૩) ૭ વર્ષ ૧૧ માસ ૧ દિવસ
૪૧. આપણી આવરદાનો કેટલામો ભાગ સત્સંગ માટે વાપરવો ?
 (૧) ૪ (૨) ૩ (૩) ૫ ૪૧.
૪૨. સ્વામીની વાતો ગ્રંથમાં નાની-મોટી કેટલી વાતોનો સમાવેશ થયેલો છે ?
 (૧) ૧૪૮૯ (૨) ૧૪૯૮ (૩) ૧૯૮૪ ૪૨.
૪૩. ધર્મદેવ ચંદ્રગ્રહણ કરવા ક્યાં ગયા ?
 (૧) કાશી (૨) મથુરા (૩) દ્વારકા ૪૩.
૪૪. સત્પુરુષમાં આત્મબુદ્ધિ એ ..... નું સાધન છે.
 (૧) સદાચાર (૨) પ્રેમ (૩) કલ્યાણ ૪૪.
૪૫. શ્રીજી મહારાજે સત્સંગમાં નિયમોનું એક નવું પ્રકરણ શરૂ કર્યું તો સત્સંગમાંથી કોણ નીકળી ગયું ?
 (૧) હીરાદાસ (૨) રઘુનાથદાસ (૩) રામદાસ ૪૫.
૪૬. સ્વામીશ્રીએ મલાઈની બનાવેલી કઠી ક્યાં ખાધી ?
 (૧) ઈંગ્લેન્ડ (૨) આણંદ (૩) ગોંડલ ૪૬.
૪૭. આપણે રોજ શું કરવું જોઈએ ?
 (૧) હરિજયંતી (૨) અલુણા (૩) ઈન્દ્રિયોની એકાદશી ૪૭.
૪૮. ભગતજી મહારાજની માતાનું નામ શું હતું ?
 (૧) ભાલુબા (૨) માલુબા (૩) વાલુબા ૪૮.
૪૯. સ્વામીશ્રીના મતે ઘોળે કપડે કોણ સાધુ છે ?
 (૧) હરિભક્ત (૨) બાળક (૩) કાર્યકરો ૪૯.
૫૦. દેવ અને દેવીઓ કોની શક્તિથી સમર્થ બને છે ?
 (૧) અક્ષરબ્રહ્મ (૨) પરબ્રહ્મ (૩) ઈશ્વર ૫૦.

પ્ર.૨ નીચેના વાક્યો ખરાં (✓) છે કે ખોટાં (X) તેની નિશાની સામેના ખાનામાં કરો.

[૨૦]

૧. હિંદુ ધર્મનો મુખ્ય આધારભૂત ગ્રંથ વેદ છે. પુરાણકાળમાં ઋષિઓએ ધ્યાનમાં વેદના મંત્રો પરબ્રહ્મ ભગવાન પાસેથી જાણ્યા હતા. ૧.
૨. હિંદુઓ માને છે કે ભગવાન અનેક છે. ૨.
૩. ચિનનો ગુઆનઝેંગ હ્યુ-એન-ત્સંગ તેમની સાથે ૬૫૭ સોનુ ભરેલી બેગો લઈ ગયા. ૩.
૪. હિંદુઓની આદર્શ માન્યતા છે કે સારા ભક્ત થઈ ગુરુની ઉપાસના કરવી. ૪.
૫. પ્રાણવલ્લભની છેલ્લી ઈચ્છા હતી કે તેમને બધા લોકોને જણાવવું હતું કે તેમના અંતકાળે શ્રીજી મહારાજ તેમને લેવા આવ્યા છે. ૫.

૬.	ફૂલદોલ ઉત્સવ વખતે મહારાજે બે વૃંદ બનાવ્યા.	૬.	☒
૭.	રંગથી બચલા મહારાજ ઢોલીયા ઉપર ચઢી ગયા પણ ઢોલીયાનો છેડો તૂટી ગયો.	૭.	☐
૮.	ભગતજી મહારાજના અવસાનના સમાચાર આવ્યા ત્યારે શાસ્ત્રીજી મહારાજ રાજકોટમાં હતા.	૮.	☒
૯.	હિંદુત્વના પાંચ તીર્થોની યાત્રા કરવા હરીદાસજી નીકળી ગયા.	૯.	☐
૧૦.	નિષ્કામ વર્તમાન એટલે નિર્માની	૧૦.	☐
૧૧.	વેદો અને ઉપનિષદો બ્રહ્મ અને પરબ્રહ્મની તથા અક્ષર અને પુરુષોત્તમની વાતો કરે છે.	૧૧.	☒
૧૨.	જો આપણા હૃદયમાં દુર્ગુણોનો કચરો ભરેલો હશે તો મહારાજ ત્યાં રહેશે.	૧૨.	☐
૧૩.	આણંદના નાના બાળકે સત્સંગનું બધું સાહિત્ય વાંચવાનું ધ્યેય બનાવ્યું.	૧૩.	☒
૧૪.	પ્રમુખસ્વામીનું બાળપણનું નામ ડુંગરભગત હતું.	૧૪.	☐
૧૫.	નારદજીએ તપ કરવાનું ક્યારેય ન છોડવું તેમ કહ્યું.	૧૫.	☐
૧૬.	ધ્રુવને ઉત્તમ સાથે રમવું હતું માટે ઉત્તમની માતાએ ના પાડી.	૧૬.	☐
૧૭.	મહારાજ સુરાખાચરને જાંજમેરમાં મળ્યા.	૧૭.	☐
૧૮.	મહારાજનો પત્ર વાંચી ૮ કણબી પટેલોએ ભાદરા છોડ્યું.	૧૮.	☐
૧૯.	કલ્યાણભાઈના પડોશી ખરા સત્સંગી હતા.	૧૯.	☐
૨૦.	આપણે મિત્રોની મદદ ના કરવી જોઈએ.	૨૦.	☐

પ્ર.૩ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ૧ કે ૨ વાક્યમાં જવાબ લખો.

[૨૦]

૧. સ્વામિનારાયણ સાધુના પંચ વર્તમાન કયા છે ?
૪. ભગવાન સ્વામિનારાયણે સંતો માટેના આપેલા પંચ વર્તમાન છે - નિષ્કામ, નિર્લોભ, નિઃસ્વાદ, નિઃસ્નેહ અને નિર્માન.
૨. કયા સ્થળે યોગીજી મહારાજે હરિભક્તોનો સામાન ભરેલી ગાડીની દોટ પ્રદક્ષિણા કરેલી ?
૪. પોંડીચેરી રેલ્વે સ્ટેશને
૩. મગનીરામને તેમના પ્રથમ ગુરુ ક્યાં મળ્યા હતા અને તે કોની પૂજા કરતા ?
૪. બંગાળમાં ગુરુ મળ્યા અને તેઓ શારદા દેવીનું પૂજન કરતા હતા.
૪. સેવકરામ શું ભણ્યા હતા ?
૪. શ્રીમદ્ ભાગવત અને બીજા પુરાણો.
૫. સ્વામિનારાયણ મંત્રમાં શું સંદેશો છે ?
૪. સ્વામી જેવા બની નારાયણની ભક્તિ કરવી તે સંદેશો સ્વામિનારાયણ મંત્રમાં છે.

પ્ર.૪ મુખપાઠ પંક્તિ પૂર્ણ કરો.

[૧૦]

૧. ઐં સહનાવવતુ ..... ઓમ શાંતિ. શાંતિ. શાંતિ.
૪. ઐં સહનાવવતુ, સહ નો ભુનક્તુ,
સહ વીર્ય કરવાવહે ।
તેજસ્વિનાવધીતમસ્તુ, મા વિદ્ધિષાવહે ॥
ઐં શાન્તિ: શાન્તિ: શાન્તિ: ॥
૨. આગચ્છ ..... ભવ.
૪. આગચ્છ ભગવન્ દેવ ! સ્વસ્થાનાત્ પરમેશ્વર ! ।
અહં પૂજાં કરિષ્યામિ સદા ત્વં સમ્મુખો ભવ ॥
૩. રોજ સવારે પૂજામાં કરવાની પ્રાર્થના .....
૪. હે મહારાજ, હે સ્વામી ! હે પ્રમુખસ્વામી મહારાજ! હું હંમેશાં આપની આજ્ઞા પાળું, ખરાબ કાર્ય ન કરું,
આપને રાજી કરી શકું તેવાં બળ-બુદ્ધિ આપજો. કુસંગ થકી રક્ષા કરજો અને સારાનો સંગ આપજો.
માતાપિતાની સેવા કરું અને અભ્યાસ બરાબર કરું અને આપનો આદર્શ ભક્ત બનું એવી શક્તિ
આપજો.
૪. જે ભગવાનના ભક્તને ..... તેના જે ગુણ તેનું જ ગ્રહણ કરે.
૪. જે ભગવાનના ભક્તને સત્-અસત્નો વિવેક હોય તે તો જે જે અવગુણ પોતામાં હોય તેને જાણે અને
વિચારીને તેનો ત્યાગ કરી દે. અને સંતમાં અથવા કોઈ સત્સંગીમાં કાંઈક અવગુણ પોતાને ભાસતો
હોય તો તેને ત્યાગ કરી દે અને તેના જે ગુણ તેનું જ ગ્રહણ કરે.
૫. ગુણાતીતં ..... ભજે.
૪. ગુણાતીતં ગુરું પ્રાપ્ય બ્રહ્મ રૂપં નિજાત્મનઃ ।
વિભાવ્ય દાસભાવેન સ્વામિનારાયણં ભજે ॥

પ્ર.૫ નીચેના કોઈપણ એક વિષય પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૦ થી ૧૨ લીટીમાં)

[૧૦]

૧. સમજાવો સત્યકામ શું શીખ્યો ? (પાઠ નં. ૧)
૨. સમજાવો વજ્રબાએ શું જોયું ? (પાઠ નં. ૨૦)
૩. સમજાવો હરીદાસજીને શું થયું ? (પાઠ નં. ૧૫)